

Osvrti, prikazi, recenzije

Ana Pleskalt Holiček

Dan sjećanja - primjer dobre prakse

Medicinska škola Bjelovar prijašnjih godina obilježavala je Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Važnost Domovinskog rata i žrtva koju je Vukovar dao za slobodu Hrvatske izuzetno je važna za svakog hrvatskog građanina i zato mi je izuzetno važno obilježiti taj dan i poučiti djecu o važnosti istog.

Ciljevi projekta su: upoznati povijesne činjenice vukovarske tragedije, osvijestiti važnost Bitke za Vukovar u obrani Hrvatske, očuvati sjećanje na heroje obrane Vukovara.

Ideja ove aktivnosti dogodila se kada sam prvi put slušala svjedočenje Vilima Karlovića. Bio je to razlog zašto sam ga pozvala gostovati u Medicinsku školu 2017. godine. Vilim Karlović autor je knjige "Preživio sam Vukovar i Ovčaru", i živi svjedok vukovarske tragedije. Učenici su prethodno bili upoznati s knjigom te su nakon dirljivog svjedočanstva mogli razgovarati s autorom.

Ugostili smo žive svjedoke toga vremena koji su svojim dirljivim svjedočanstvima uspješno prenijeli djelić tog tragičnog vremena. Nekoliko godina zaredom gost nam je bila naša kolegica Valerija Turk Presečki, nastavnica povijesti Medicinske škole Bjelovar, koja je svjedočila o stradanju svoga oca Petra Turka na Ovčari.

Učenici Medicinske škole interpretirali su priče Siniše Glavaševića s čijim su se književnim stvaralaštvom upoznali na prethodnim nastavnim satima. Učenici su također poslušali njegova ratna izvješća budući da im je izvješće kao tema u nastavnom planu i programu.

Interpretirali su pjesmu Borisa Marune Branitću kuću moga oca (San o svjetlu).

Na prijedlog Ministarstva znanosti i obrazovanja učenicima sam u okviru predmetnog područja Kultura i medij pokazala dokumentarni film "Od toga dana...". U fokusu ove tematske pripreme nalazi se dječja populacija i utjecaj rata na nju, s naglaskom na socijalne, psihološke te svakodnevne promjene. Glavni cilj jest ukazati prikazom stvarne životne patnje na dječju patnju, stradanja i žrtve Domovinskog rata. Analizom dokumentarnog filma "Od toga dana..." učenici su senzibilizirali i prodrli u dubinu patnje mnoge djece i njihovih obitelji za vrijeme trajanja Domovinskog rata te su na taj način shvatili neprocjenjivu vrijednost ljudskog života, uz poruke ljubavi i praštanja.

Nakon provedenog sata učenik će moći:

- protumačiti aspekte životne svakodnevice i dječje stvarnosti u Republici Hrvatskoj za vrijeme trajanja Domovinskog rata

- raspravljati o učinku ratnih događaja na djecu i djetinjstvo

- definirati primjere ugrožavanja života djece u periodu Domovinskog rata

- prepoznati posljedice rata koje su se odrazile na djecu i njihove obitelji.

Ishodi koji su ostvareni:

A.1.1. Učenik govori i razgovara u skladu sa svrhom govorenja i sudjeluje u planiranoj raspravi. Usmenom analizom svjedočanstava prikupljenih u dokumentarnom filmu.

A.1.2. Učenik sluša tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga sa stečenim znanjem i iskustvom. Dijaloškom metodom, tijekom tumačenja audio – vizualne građe filma *Od toga dana...*, učenici razvijaju vlastito kritičko mišljenje te produbljuju raspravu o djeci i djetinjstvu u Domovinskom ratu.

Ove školske godine Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje obilježili smo 17. studenoga 2023. godine.

Učenici drugih razreda, mjesec dana prije obilježavanja Dana sjećanja, dobili su dvije teme po izboru koje su trebali istražiti. Zadatak je bio istražiti tko je Siniša Glavašević i zašto je važan za predmet Hrvatski jezik i književnost, a druga tema bila je tko je Blago Zadro te koja je njegova uloga u obrani Vukovara.

Moguća istraživačka pitanja su: Tko je Siniša Glavašević? Predstavi ga kao književnika i ratnog izvjestitelja! Tko je Blago Zadro? Objasni njegovu ulogu u obrani Vukovara!

Istraživački postupci kojima su se učenici služili bili su: pronalaženje izvora (literatura, internet), čitanje i slušanje te analiza podataka, uspoređivanje podataka iz različitih izvora, odabir i bilježenje ključnih podataka.

Svoje rezultate istraživanja učenici su oblikovali u javno izlaganje (javni govor).

Program smo započeli izvedbom pjesme Daleke obale "Mojoj lijepoj zemlji Hrvatskoj", koju je izveo zbor Medicinske škole Bjelovar. Nakon toga slijedila je interpretacija pjesme Borisa Marune "Branit ću kuću moga oca".

Ove godine napravili smo korelaciju s predmetom Povijesti gdje je izlaganje imao dr. sc. Marin Sabolović.

Predavanje je činilo četiri faze Bitke za Vukovar – napadna operacija Jugoslavenske narodne armije i početak otvorene agresije, slom napadne operacije i opsada Vukovara, slom obrane Vukovara i povratak Vukovara u procesu mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. Cilj predavanja „Vukovar – žrtva za Hrvatsku“ bio je približiti učenicima važne činjenice poput plana napadne operacije i agresije na Hrvatsku državnog i vojnog vrha Jugoslavije, sloma napadne operacije u jesen 1991. godine i fokusa na okupirana područja, nesalomljivoj obrani Vukovara, uloge Vukovara u zadržavanju neprijatelja, slomu obrane i padu Vukovara, ratnim zločinima te s procesom mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja 1998. godine. Tijekom predavanja učenicima su bile istaknute važne osobe u obrani Vukovara, zapovjednici obrane, ali i druge osobe koje su obilježile vukovarsku patnju, poput „Vukovarske majke hrabrosti“ Kate Šoljić, najmlađe žrtve Ovčare Igora Kačića, ali i one koje su davale nadu svakom branitelju i civilu u opkoljenom Vukovaru poput novinara Hrvatskog radija Vukovar Siniše Glavaševića, tehničara Branka Polovine, medicinskog osoblja na čelu s dr. Vesnom Bosanac i Jurjem Njavrom, hrvatskih branitelja Hrvoja Džalta i Ivice Ivanike, koji su svake noći postavljali zastavu na razrušeni vukovarski vodotoranj. Na kraju, kao moto predavanja, učenici su upoznati s procesom

i potrebom za mirnom reintegracijom Hrvatskog Podunavlja – političkim procesom koji je imao cilj učiniti sve ne bi li se prostor istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema mirnim putem reintegrirao u Republiku Hrvatsku bez potrebe za vojnom operacijom, odnosno bez žrtava.

Učenica je nakon predavanja interpretirala priču Siniše Glavaševića "Priča o gradu".

Na samom kraju održano je natjecanje u kojem su sudjelovali učenici drugih razreda. Dobrovoljno su se javljali i prezentirali svoj istraživački rad u obliku javnog govora.

Ocjenjivač je odlučio koje je izlaganje najbolje na temelju strukture govora, svrhe govora i govornih vrednota (intonacije, stanke, intenziteta, rečeničnog tempa i ritma, gesta i mimike).

Najbolja učenica nagrađena je putovanjem u Vukovar 20. studenoga, na dan kada se obilježava stradanje žrtava na Ovčari.

Učenici koji su sudjelovali u programu te učenici s najboljom izvedbom javnog govora posjetili su Vukovar 20. studenoga.

Posjetili smo Memorijalno groblje, sudjelovali u mimohodu „Vi ste naš ponos – mi smo vaša snaga“. Posjetili smo i Spomen dom hrvatskih branitelja na Trpinjskoj cesti te Ovčaru.

Budući da se već godinama tradicionalno obilježava Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, za iduću godinu planirala sam napraviti korelaciju s predmetom Psihologije. Naime, kako me osobno zanimaju događaji vezani uz stradanje na Ovčari i zvjerstva koja su počinili ljudi, istražujući, došla sam do Stanfordskog zatvorskog eksperimenta. Stanfordski zatvorski pokus psihološki je pokus koji je 1971. na Sveučilištu Stanford proveo profesor psihologije Philip George Zimbardo. Eksperiment je proveden nad skupinom studenata dobrovoljaca koji su bili podijeljeni na uloge zatvorenika i stražara u zamišljenom zatvoru napravljenom u podrumu Jordan Halla (zgrade za psihologiju na Stanfordu). Svrha studija bila je proučavanje psiholoških učinaka koji se javljaju nakon što netko preuzima ulogu stražara ili zatvorenika u simuliranom zatvoru, odnosno kako pozicija nadređenosti ili podređenosti utječe na osobu. Proučavao je i kako zatvor i uskraćivanje identiteta u zatvoru utječe na pojedinca.

Također je moguće napraviti usporedbu knjige Vilima Karlovića, koju sam spomenula na samom početku, i kontroverznog filma "Šesti autobus", ratne drame Eduarda Galića. Naime, sporno je pitanje nije li Galić ukrao scenarij. Iz predmetnog područja Kultura i medij učenici bi istražili i izdvojili sličnosti i razlike.